

DEZVOLTARE REGIONALĂ

BULETIN INFORMATIV AL AGENȚIEI DE DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului

Au fost semnate contractele de antrepriză, supraveghere tehnică și drept de autor în cadrul proiectului "Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Matei Basarab” din orașul Basarabeasca”, finanțat de Uniunea Europeană

La finele lunii septembrie 2020, în incinta Agenției de Dezvoltare Regională Sud, cu sediul în orașul Cimișlia, Maria Culeșov, directorul instituției implementatoare, Piotr Pușcari, președintele raionului Basarabeasca, și Serghei Cocîrlă, directorul companiei "Polimer Gaz Conducte" SRL, au semnat contractele de antrepriză, supraveghere tehnică și drept de autor privind executarea lucrărilor în cadrul proiectului de infrastructură "Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Matei Basarab” din orașul Basarabeasca", finanțat de Uniunea Europeană.

Valoarea contractului de antrepriză constituie 19.665.695,08 lei, durata de executare a lucrărilor contractate fiind de 9 luni.

Antreprenorul, căruia i-a fost adjudecat contractul - SRL „Polimer Gaz Conducte”, va executa lucrări de eficientizare energetică a Liceului Teoretic „Matei Basarab” din orașul Basarabeasca. Ca urmare a măsurilor de eficiență energetică, peste 270 de elevi, profesori și personal auxiliar vor beneficia de condiții de educație îmbunătățite și de un mediu de studii confortabil.

Instituția de învățământ va beneficia de măsuri de eficientizare energetică, precum reabilitarea acoperișului, izolarea pereților clădirii, înlocuirea geamurilor, reabilitarea sistemului de încălzire, asigurarea cu apă caldă și rece la robinetele din școli, renovarea facilităților sanitare în interiorul instituției, etc.

În cadrul aceluiași eveniment au mai fost semnate alte două contracte: pentru serviciile de supraveghere tehnică a lucrărilor și pentru serviciile de supraveghere de autor în cadrul proiectului "Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Matei Basarab” din orașul Basarabeasca". Drept câștigătoare pentru prestarea serviciilor de supraveghere tehnică a lucrărilor a fost desemnată SRL „VERLUXCONS”, cu oferta contractuală în valoare de 15 2802,45 lei, supravegherea de autor urmând a fi realizată în procesul desfășurării lucrărilor de construcție de către SRL "Arhideea", conform contractului încheiat cu respectiva companie, în valoare de 58 997,08 lei.

De notat, că agentul economic, căruia i-a fost adjudecat contractul de antrepriză, a fost desemnat câștigător al licitației internaționale, cod achiziție MSPL/GIZ/L/SE/002 din 22.05.2020,

organizată de către autoritatea contractantă, ADR Sud, în baza procedurilor de licitație PRAG UE. Respectarea acestor proceduri asigură alegerea obiectivă, transparentă și nediscriminatorie a contractanților cu oferte competitive la cel mai bun raport preț-calitate sau cel mai bun preț, respectând, totodată, eficiența utilizării fondurilor publice.

Măsura investițională "Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Matei Basarab” din orașul Basarabeasca” este finanțată de Uniunea Europeană în cooperare cu proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”, care este implementat de GIZ Moldova în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ).

Noi contracte semnate în vederea îmbunătățirii, cu suportul UE, a serviciilor de alimentare cu apă a localităților Iargara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova

La finele lunii septembrie 2020, la Leova, reprezentanți ai Agenției de Dezvoltare Regională Sud, ai Consiliului Raional Leova și Primărilor Iargara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova au semnat contractele de antrepriză, supraveghere tehnică și drept de autor privind executarea lucrărilor în cadrul proiectului de infrastructură "Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților Iargara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova", finanțat de Uniunea Europeană.

Valoarea contractului de antrepriză constituie 90.989.087,86 lei, durata de executare a lucrărilor contractate fiind de 10 luni.

Antreprenorul, căruia i-a fost adjudecat contractul - SRL „Polimer Gaz Conducute”, va executa lucrări de construcție a 99,1 km de apeduct în localitățile Iargara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova. În rezultatul implementării acestei măsuri investiționale, peste 10620 de cetățeni din localitățile Iargara, Filipeni, Romanovca și Cupcui ale raionului Leova urmează să fie conectați la un sistem îmbunătățit și

durabil de alimentare cu apă.

Implementarea măsurilor de aprovizionare cu apă va contribui la modernizarea infrastructurii pentru furnizarea serviciilor de aprovizionare cu apă, sporirea ratei de conectare și accesului populației din localitățile sus-menționate la apă potabilă de calitate, îmbunătățind astfel condițiile de trai și menținând starea de sănătate ale acestora.

În cadrul aceluiași eveniment au mai fost semnate alte două contracte: pentru serviciile de supraveghere tehnică a lucrărilor și pentru serviciile de supraveghere de autor în cadrul proiectului "Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților Iargara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova". Drept câștigătoare pentru prestarea serviciilor de supraveghere tehnică a lucrărilor a fost desemnată SRL „Preant”, cu oferta contractuală în valoare de 454.945,44 lei, supravegherea de autor urmând a fi realizată în procesul desfășurării lucrărilor de construcție de către SRL "Fluxproiect", conform contractului încheiat cu respectiva companie, în valoare de 272.96,26 lei.

Măsura investițională "Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților Iargara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova" este finanțată de către Uniunea Europeană în cooperare cu proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”, care este implementat de GIZ Moldova în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ).

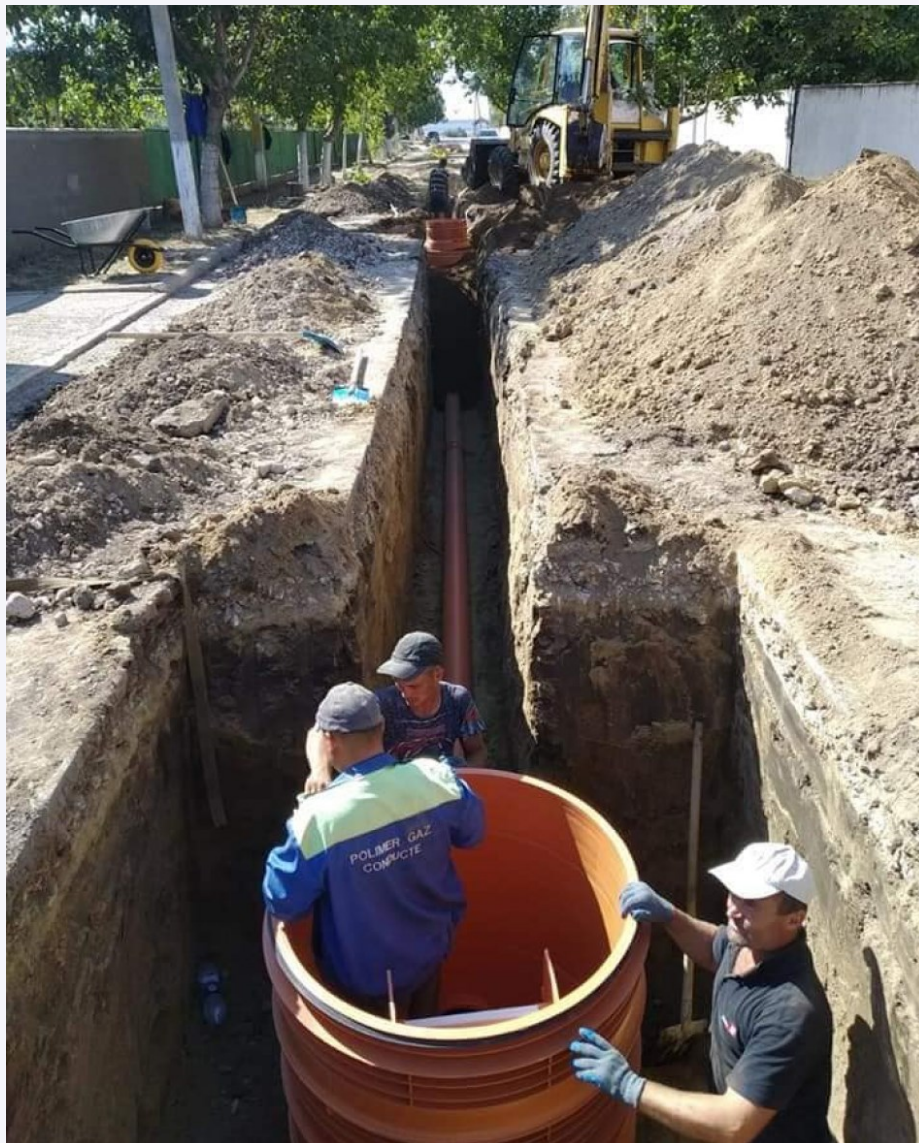
Cu suportul Uniunii Europene, cetățenii din orașul Leova vor beneficia de servicii moderne de canalizare

Peste 1 700 de locuitori ai orașului Leova vor avea acces la un sistem de canalizare centralizat în rezultatul construcției, în această urbe, a 13,5 km de rețele interne de canalizare și a racordării la aceste rețele a 690 de case individuale de locuit. Noile rețelele interne de canalizare vor fi construite în cadrul măsurii investiționale „Extinderea sistemului de canalizare din orașul Leova. Construcția stației de pompare a apelor uzate din orașul Leova”, susținute financiar de Uniunea Europeană.

Recent, a fost dat startul lucrărilor de construcție în cadrul proiectului dat, implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Sud. Antreprenorul a amenajat șanterul și a inițiat deja primele lucrări în cadrul proiectului dat, dislocându-și la fața locului tehnica, materialele și utilajul. Astfel, până la moment, de către operatorul economic contractat - „Polimer Gaz Conducte” SRL, au fost executate lucrări de terasamente pe o suprafață de 492 m³, s-au montat circa 500 metri liniari de țevi de canalizare, cămine de vizitare și de racordare.

„Accesul sustenabil la apă potabilă curată și de calitate, la fel ca și serviciile sanitare, sunt cheia dezvoltării economice și sociale pentru orice societate”, este de părere Maria Culeșov, directorul Agenției de Dezvoltare Regională Sud.

„Canalizarea reprezintă o miză majoră atât pentru sănătatea publică, cât și pentru dezvoltarea durabilă. Existența unui sistem de canalizare coerent condiționează calitatea mediului înconjurător și implică a vieții. Prin intermediul acestui proiect, Uniunea Europeană asigură suportul pentru îmbunătățirea vieții cotidiene a moldovenilor, contribuind la o mai bună infrastructură de alimentare cu apă și de canalizare în mediul rural. Grație investițiilor europene, cetățenii din Regiunea de Dezvoltare Sud vor avea acces la servicii publice de calitate, moderne și durabile de aprovizionare cu apă și sanitație”, a accentuat Maria

Culeșov.

La rândul său, Alexandru Bujorean, primarul orașului Leova, a menționat importanța acestui proiect și să exprime mulțumiri Uniunii Europene pentru sprijinul financiar acordat: „Pentru mine și colegii mei acest proiect investițional este nu doar unul de infrastructură, dar și un proiect pentru generații, care va plasa orașul nostru în rândul localităților în care serviciile de calitate sunt și pot fi prestate la standarde europene. Regret, însă, că nu fiecare din noi încă conștientizează pe deplin urmările pozitive ale acestei investiții pentru sănătatea orașenilor și pentru protecția

mediului ambient. Dar, cu siguranță, copiii și nepoții noștri vor aprecia ceea ce realizăm noi astăzi, împreună cu partenerii noștri, la Leova”.

Măsura investițională „Extinderea sistemului de canalizare din orașul Leova. Construcția stației de pompare a apelor uzate din orașul Leova” este finanțată de către Uniunea Europeană în cooperare cu proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”, care este implementat de GIZ Moldova în parteneriat cu MADRM și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare.

Liceul Teoretic "Constantin Spătaru" din orașul Leova a intrat în reparații. Clădirea instituției este eficientizată energetic cu suportul financiar al Uniunii Europene

Două blocuri ale Liceului Teoretic "Constantin Spătaru" din orașul Leova au intrat în reparații capitale. Actualmente, aici sunt în plină desfășurare lucrările de înlocuire a tâmplăriei, de montare a rețelelor de apă și canalizare, de reabilitare a sistemului de încălzire și renovare a facilităților sanitare în interiorul instituției, precum și de montare a echipamentului electric de forță și iluminare.

De asemenea, antreprenorul care execută lucrările urmează să efectueze, în timpul apropiat, lucrări de reabilitare a acoperișului clădirii, de izolare a pereților, de instalare a unui sistem modern de ventilație și asigurare cu apă caldă și rece la robinete a instituției.

Măsurile de eficiență energetică sunt realizate în cadrul proiectului investițional privind "Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic "Constantin Spătaru" din orașul Leova", în valoare de circa 53 milioane de lei, implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Sud, cu suportul Uniunii Europene și a contribuției financiare alocate de Primăria orașului Leova.

Ca urmare a măsurilor de eficiență energetică, peste 640 de elevi, profesori și personal auxiliar care își fac studiile și activează în cadrul instituției respective

vor beneficia de condiții de educație îmbunătățite și de un mediu de studii confortabil.

Maria Culeșov, directorul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, împreună cu șeful Secției Managementul integrat al proiectelor, Andrei Popușoi, au inspectat, recent, obiectivele aflate în reconstrucție, atestând, la fața locului, că lucrările se desfășoară într-un ritm alert, blocurile A și B ale liceului fiind

transformate, practic, într-un șantier de proporții, unde se lucrează la maximă capacitate, astfel încât lucrările preconizate să fie executate în volum maximal posibil, cât mai ține vremea bună.

"Proiectul "Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic "Constantin Spătaru" din orașul Leova" este unul de anvergură, unic în felul său, în Republica Moldova, după valoarea investițiilor care urmează a fi realizate și a tehnologiilor și materialelor care se preconizează de a fi utilizate pentru a reduce emisiile de CO₂ și a conserva energia termică, obținând astfel o economie esențială de resurse energetice și un confort termic sporit", a declarat Maria Culeșov, directorul ADR Sud, mulțumind Uniunii Europene pentru investițiile făcute în infrastructura și economia Regiunii de Dezvoltare Sud din Republica Moldova.

În aceeași ordine de idei, Dorin Marin, directorul LT "Constantin Spătaru" se arată mulțumit de felul în care decurg lucrările și anunță cu entuziasm că, în rezultatul implementării măsurilor de eficiență energetică, se așteaptă că va fi obținută o economie de circa 65% a consumului de resurse energetice utilizate pentru încălzirea edificiului în perioada rece a anului.

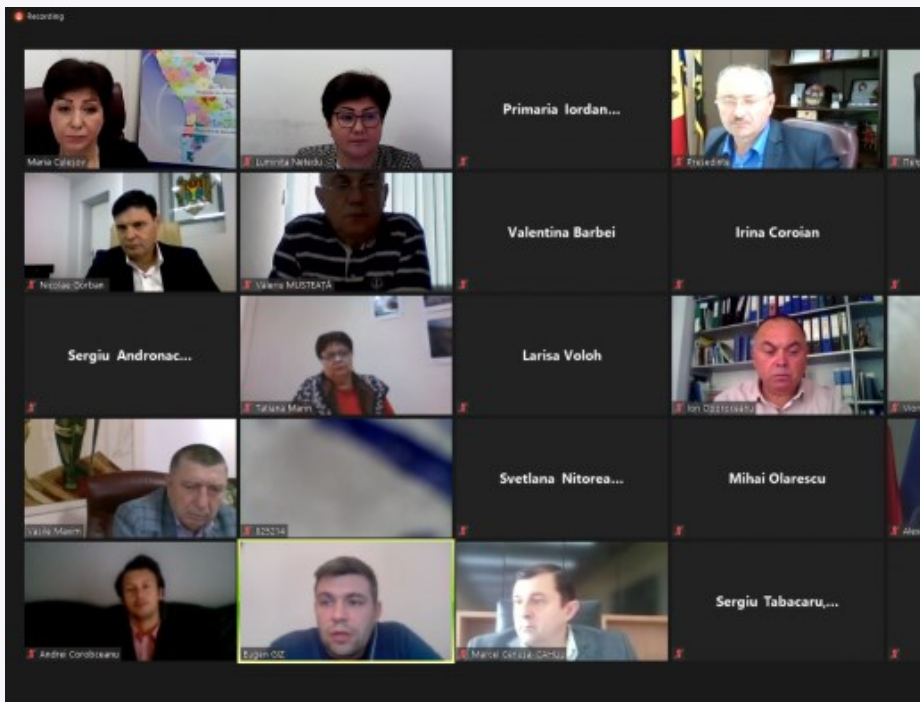
24 de note conceptuale au fost admise în Etapa a II-a a Apelului competitiv de selectare a proiectelor, pentru finanțare din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională

La 19 octombrie 2020, în cadrul unei ședințe extraordinare, membrii Consiliului Regional pentru Dezvoltare (CRD) Sud au aprobat lista proiectelor prioritare, conform căreia 24 din 34 de note conceptuale, depuse în cadrul Etapei I a Apelului competitiv de selectare a proiectelor de dezvoltare regională, pentru finanțare din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR), în perioada anilor 2021-2023, au fost calificate și trec în etapa a II-a a concursului - cea de depunere a Cererilor Complete de Finanțare.

Ședința extraordinară a CRD Sud a avut loc în regim online și a fost una deliberativă, întrunind 21 de membri ai forului regional din numărul total de 27 de consilieri. În cadrul acesteia, Dna Maria Culeșov, directorul ADR Sud, a menționat că, la Etapa I a Apelului competitiv, care s-a desfășurat în perioada 10 august - 24 septembrie 2020, autoritățile publice locale de nivelurile I și II, instituțiile publice și alte entități de drept public, precum și entitățile de drept privat și organizațiile neguvernamentale din cele opt raioane ale Regiunii de Dezvoltare Sud au depus la sediul Agenției de Dezvoltare Regională (ADR) Sud 33 de note conceptuale pentru proiecte de dezvoltare regională.

Ulterior, Comisia de evaluare a notelor conceptuale, formată din doi reprezentanți ai MADRM, doi reprezentanți din partea ADR Sud și un reprezentant al CRD Sud, a stabilit că 10 note conceptuale nu au acumulat din varii motive punctajul necesar și, astfel, nu au trecut de treapta evaluării administrative.

Directorul ADR Sud, Maria Culeșov, a specificat, în cadrul ședinței, că proiectele depuse în cadrul actualului Apel competitiv au corespuns următoarelor Programe: (1) „Competitivitate”, (2) „Dezvoltare Urbană” și (3) „Infrastructură Regională”. De asemenea, dna Culeșov a punctat asupra faptului că, potrivit Regulamentului de desfășurare a apelului competitiv de selectare a proiectelor pentru finanțare din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională, notele conceptuale care, în urma evaluării, au acumulat cel puțin 30 de puncte sunt admise în Etapa a II-a a Apelului competitiv.

În cele ce urmează, cu votul unanim al celor 21 de consilieri regionali prezenți la ședință, cele 24 de note conceptuale propuse CRD Sud au fost aprobate și admise în Etapa a II-a a Apelului competitiv - de depunere a Cererilor Complete de Finanțare.

În context, a fost menționat că, în termen de șapte zile de la aprobarea Deciziei CRD Sud privind notele conceptuale admise în Etapa a II-a a Apelului competitiv, Agenția va remite aplicanților invitații de a participa la următoarea etapă - de depunere a Cererilor de finanțare.

Cererile Complete de Finanțare urmează să fie depuse până în data de **17 februarie 2021**. Respectiv, pe parcursul celor **120 de zile calendaristice**, la fel ca în cadrul primei etape, specialiștii Agenției de Dezvoltare Regională Sud se vor implica plenar și vor acorda asistență consultativă aplicanților pentru completarea Cererilor complete de finanțare.

În această ordine de idei, membrii CRD Sud au fost informați cu privire la activitățile realizate de ADR Sud în cadrul Apelului competitiv de selectare a

proiectelor de dezvoltare regională. Astfel, în perioada 17-21 august 2020, ADR Sud a organizat patru sesiuni de informare pentru potențialii aplicanți din Regiunea de Dezvoltare Sud la actualul Apel competitiv.

Circa 190 de reprezentanți ai autorităților publice locale de nivelurile I și II, ai instituțiilor publice și ai altor entități de drept public, precum și ai entităților de drept privat (agenți economici) și ai organizațiilor neguvernamentale au fost ghidați în procesul de elaborare a notelor conceptuale pentru dezvoltarea proiectelor cu impact regional.

În afara sesiunilor de informare, specialiștii ADR Sud din cadrul Secției management integrat al proiectelor au oferit 36 de consultări persoanelor interesate de Apelul competitiv de selectare a proiectelor de dezvoltare regională.

În cadrul aceleiași ședințe, membrii forului regional au fost instruiți cu privire la utilizarea platformei online de comunicare, instrument de lucru creat cu susținerea Agenției de Cooperare Internațională a Germaiei (GIZ).

15 organizații ale societății civile din Regiunea Sud au primit certificate de grant din partea Uniunii Europene

În ziua de 15 octombrie 2020, orașul Cahul a fost gazda evenimentului de înmânare a certificatelor de grant organizațiilor societății civile din Regiunea de Dezvoltare Sud, beneficiare ale Programului de granturi locale al UE.

Programul de granturi locale (PGL) este lansat în baza Cadrului Unic de Sprijin al Uniunii Europene (UE), acordat pentru Republica Moldova (2017-2020) din cadrul Instrumentului European de Vecinătate, prin intermediul proiectului „Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova” (2019-2021) implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). În Regiunea de Dezvoltare Sud, partener al proiectului este Centrul Regional de Asistență și Informare a Organizațiilor Nonguvernamentale "CONTACT-Cahul".

Cele **15 organizații ale societății civile** beneficiare ale PGL Sud, care au primit certificatele de grant sunt: AO Dezvoltare prin implicare, Asociația Băștinașilor din Comuna Manta „Acasă cu Dor”, AO ActiveWomen, AO Apă Curată, AO Liceum, AO Capaclia-Alsacia, AO Agenția de Democrație Locală din Moldova, AO AQUA-TAR-SAN, AO Ecoscut, AO Centrul Informațional Tighina, AO Alianța pentru Eficiență Energetică și Regenerabile, AO AZI, Asociația Obștească de dezvoltare durabilă în mediul rural „Rădăcini Solidare”, AO Perspectiva, AO INTECO.

Suma totală a granturilor acordate este de **512915 EUR**, cu contribuții locale de circa 107283 EUR. În următoarele luni, organizațiile beneficiare ale PGL Sud vor implementa în localitățile lor proiecte menite să abilitze cetățenii prin participarea activă și constructivă în procesele decizionale locale privind dezvoltarea durabilă (economică, socială și de mediu) și infrastructura serviciilor publice în comunitățile locale din raioanele **Cahul, Cantemir, Cimișlia, Taraclia, Leova, Căușeni**.

La evenimentul de înmânare a certificatelor de grant au fost prezenți Excelența Sa Peter Michalko, șeful Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova; Excelența Sa Angela Ganninger, ambasadoarea Germaniei la Chișinău (conectare online); reprezentanți ai Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), Agenției de Dezvoltare Regională Sud și ai autorităților publice locale.

În cadrul evenimentului, Ambasadorul UE **Peter Michalko**, a menționat: „Prin intermediul acestor proiecte, cetățenii vor avea mai multe resurse și posibilități ca să-și realizeze visele la ei acasă. Sunt mândru că putem și suntem aici ca să susținem, cu asistența noastră, oamenii din Republica Moldova, pentru a avea un nivel mai bun de viață. Sunt multe inițiative în zona de sud și ne bucurăm că putem susține dezvoltarea acestei regiuni. Importanța colaborării societății civile cu autoritățile locale, asigurarea transparenței și bune guvernări la toate nivelele, rolul important al mass-mediei pentru informarea cetățenilor, care sunt stăpâni în țara lor și beneficiarii finali ai serviciilor din partea administrației la toate nivelurile - aceasta este substanța societății moderne și a standardelor europene, care sunt și scopul asistenței noastre.”

Angela Ganninger, ambasadoarea Germaniei, fiind prezentă în format online, a menționat în discursul său: „Acordarea celor 15 granturi marchează doar începutul implementării proiectelor locale în Regiunea Sud. Scopul comun al tuturor partenerilor implicați este de a asigura sustenabilitatea inițiativelor locale și de a împuternici cetățenii să contribuie într-un mod semnificativ la procesul de creare și întreținere a serviciilor publice locale. Societatea civilă are un rol important de a promova furnizarea de servicii locale calitative, importanța accesării acestor servicii și crearea de parteneriate cu

autoritățile publice locale în acest sens.”

În cuvântul său de salut, **Maria Culeșov**, directoarea Agenției de Dezvoltare Regională Sud, a precizat: „Abilitarea cetățenilor este un domeniu foarte important pentru Regiunea de Dezvoltare Sud fiindcă în acest mod beneficiarii finali vor avea posibilitatea să fie instruiți în domeniile-cheie și vor obține capacități eficiente pentru a asigura durabilitatea proiectelor.”

Primarul municipiului Cahul, **Nicolae Dandiș**, a felicitat grantiștii și a subliniat că Centrul CONTACT-Cahul a avut un rol de promotor în acest proces.

La finalul ceremoniei, **Silvia Strelciuc**, directoarea CRAION CONTACT-Cahul, a mulțumit societății civile pentru implicare și a menționat: „Programul de granturi locale din Regiunea de Dezvoltare Sud, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), dinamizează dezvoltarea regiunii și creează condiții pentru abilitarea cetățenilor și implicarea mai activă în luarea deciziilor cu privire la serviciile publice locale. Grație suportului financiar al Uniunii Europene, cetățenii vor fi mai abilitați pentru a fi parte importantă a proceselor de dezvoltare locală și gestionare a investițiilor în domeniile de referință ale proiectului: apă și canalizare, managementul deșeurilor, eficiența energetică, mediu și schimbări climatice.”

ADR Sud a evaluat impactul proiectului "Construcția drumului local Sărățica Nouă și Tomaiul Nou, raionul Leova", finanțat din Fondul Național de Dezvoltare Regională

În anul 2014, de către ADR Sud, din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională, a fost implementat proiectul "Construcția drumului local Sărățica Nouă și Tomaiul Nou, raionul Leova", aplicant fiind Consiliul Raional Leova. Obiectivul general al proiectului a fost modernizarea infrastructurii de acces raionale între comunele Sărățica Nouă și Tomaiul Nou, prin construcția drumului local dintre localitățile respective.

Beneficiari ai acestui proiect de dezvoltare regională au fost 1985 locuitori din comunele Sărățica Nouă și Tomaiul Nou, 9 instituții de menire socială, 13 agenți economici, 150 proprietari de autoturisme, 535 de gospodării țărănești.

Costul total al proiectului constituie 9,87 milioane de lei, din care din FNDR au fost efectuate cheltuieli în valoare de 9,81 mln. lei. În urma implementării proiectului au fost contruiți 3,7 km de drum nou în variantă "macadam" dintre satele Cîmpul Drept din comuna Sărățica Nouă și Sărățica Veche din comuna Tomaiul Nou.

Schimbările care au rezultat de pe urma implementării acestui proiect au contribuit la îmbunătățirea condițiilor de circulație a locuitorilor comunelor Sărățica Nouă și Tomaiul Nou, precum și a transportului din alte localități din preajmă. Aceștia au obținut mai multe căi de acces spre centrul raional, precum și în alte direcții. Cei 11 elevi, care se deplasează pentru studii la Gimnaziul din Sărățica Nouă, au obținut un traseu sigur și mai rapid. Distanța de deplasare din localitatea Tomaiul Nou spre Sărățica Nouă a fost

redușă de la 29 km la 3,7 km, respectiv, timpul de parcurgere și costurile suportate, la fel, au fost diminuate.

În prezent, tronsonul de drum nou construit are atribuit statut de drum regional, cu indicatorul G102. La momentul vizitei în teren a fost constatată starea foarte bună a drumului, fapt ce se datorează acțiunilor de întreținere sistematică a drumului efectuate în mod regulat de către filiala Leova al SA "Drumuri Cimișlia". Impactul proiectului se răsfrânge asupra locuitorilor, asupra agenților economici și instituțiilor publice

ca beneficiari din mai multe localități din regiune. Astfel, construcția drumului a îmbunătățit accesul beneficiarilor la drumul național R34 Hîncești-Leova-Cahul-Giurgiulești.

Cu toate că proiectul a avut un impact incontestabil pozitiv asupra situației social-economice a localităților beneficiare, în același timp nu putem menționa acel impact global, deoarece nu s-a putut dovedi creșterea nivelului de trai al populației prin construcția acestui drum, precum și reducerea cu 15% a numărului de persoane care migrează. Din contra, primarii comunelor beneficiare au menționat, cu regret, că, din 2014 până în prezent, numărul populației a scăzut inclusiv datorită migrației.

În concluzie, acest proiect este relevant și corespunde necesităților grupurilor țintă din localitățile beneficiare. Cu toate că aplicantul, prin cererea de finanțare, și-a stabilit niște obiective majore, impactul pozitiv al acestui proiect, în mare parte, se răsfrânge asupra câtorva localități din raionul Leova.

Durabilitatea proiectului este asigurată mai ales datorită faptului că acest tronson a fost transmis în gestiune Autorității Naționale a Drumurilor, mentenanța lui fiind asigurată de către SA "Drumuri Cimișlia".

Specialiștii secției Monitorizare și Evaluare din cadrul ADR Sud au efectuat ultima vizită în teritoriu în scopul evaluării impactului proiectului „Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut”

Recent, specialiștii secției Monitorizare și Evaluare din cadrul ADR Sud s-au întrunit într-o ședință de lucru cu primarul comunei Manta, Violeta Hîncu, primarul comunei Crihana Veche, Igor Miclaus, și directorul SA „Apă Canal Cahul”, Gheorghe Ghețivu, în cadrul căreia au discutat despre impactul proiectului „Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut”.

Proiectul „Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut” a fost depus pentru finanțare din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională în cadrul Apelului I de propuneri de proiecte din 2010, pentru perioada de finanțare 2010-2012. Acest proiect a avut ca scop să contribuie la acordarea serviciilor calitative de aprovizionare cu apă potabilă a locuitorilor din localitățile Crihana Veche, Pașcani și Manta din raionul Cahul, prin construirea sistemului de alimentare cu apă. Valoarea lucrărilor și serviciilor obținute în rezultatul implementării proiectului se află, actualmente, în gestiunea SA „Apă-Canal Cahul”.

Pentru locuitorii satelor menționate a fost asigurat accesul îmbunătățit la serviciile centralizate de aprovizionare cu apă potabilă, fiind construit apeductul de o lungime de 59,1 km, care este racordat la sistemul centralizat al municipiului Cahul, sursa de aprovizionare cu apă pentru care este râul Prut.

La momentul evaluării impactului proiectului, conectările la sistemul nou construit constituie 60 % - în satul Crihana Veche și 62,0% - în comuna Manta. Astfel, mai mult de jumătate din gospodării sunt conectate la apeduct.

Pentru a crește rata de conectare, autoritățile publice locale și-au asumat responsabilitatea de a aduce maximal posibil la cunoștința oamenilor care sunt

avantajele conectării la apeduct.

Deocamdată, însă, rata de conectare la rețeaua centralizată de apeduct este una destul de lentă, fiind păstrată aprovizionarea cu apă din fântânile arteziene. La fel, contribuția fiecărei gospodării, în mărime de 1000 de lei, necesară pentru conectarea la apeduct, constituie la ziua de azi o problemă care conduce, nemijlocit, la menținerea ratei scăzute de conectare a populației la rețea.

În pofida faptului că populația localităților sus-menționate a obținut posibilitatea de a se conecta la rețeaua de apeduct și de a avea acces la servicii de aprovizionare cu apă potabilă de calitate, lipsa unui sistem de canalizare centralizat și a infrastructurii respective pune în pericol impactul proiectului. Deversarea apelor uzate în lunca Prutului, precum și absorbția și pătrunderea acestora în apele subterane contribuie negativ asupra mediului ambiant și la starea de sănătate a oamenilor.

Nivelul de sănătate a populației nu este mai ridicat comparativ cu perioada în care a fost depusă cererea de finanțare din FNDR. Cazurile de boli hepatice cronice virale și de boli ale sistemului genito-urinar în localitățile vizate sunt în creștere.

Evaluarea impactului proiectului "Construcția drumului de acces Dimitrova-Acui" din raionul Cantemir, finanțat din FNDR, denotă indicatori pozitivi de creștere a locurilor de muncă și acces sporit la drumuri de calitate pentru cetățeni

În anul 2013, de către Agenția de Dezvoltare Regională Sud a fost finalizat proiectul „Construcția drumului de acces Dimitrova-Acui”, finanțat exclusiv din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională. Pentru implementarea proiectului dat, din bugetul de stat a fost alocată suma de 15 mln. 306,7 mii lei, acesta fiind demarat în luna martie a anului 2012.

Obiectivul general al proiectului dat a fost asigurarea accesului locuitorilor comunelor Cîietu și Baimaclia spre centrul raional Cantemir, prin construcția drumului cu lungimea de 4,6 km dintre localitățile respective.

Beneficiarii acestui proiect au fost cei 3200 de locuitori ai comunelor Cîietu și Baimaclia, 576 de gospodării țărănești, 130 de familii defavorizate, 180 persoane cu grad de invaliditate și circa 200 de elevi care își fac studiile la gimnaziul din satul Cîietu.

În urma realizării proiectului au fost construiți 4,6 km de drum nou, în variantă "macadam", dintre satele Cîietu și Dimitrova din comuna Cîietu și Acui din comuna Baimaclia.

Rezultatele de pe urma implementării proiectului dat au contribuit la îmbunătățirea condițiilor de circulație a locuitorilor din comunele Cîietu și Baimaclia, precum și a transportului din alte localități din preajmă.

Beneficiarii proiectului respectiv au obținut mai multe căi de acces spre centrul raional Cantemir, precum și în alte direcții.

Anterior, fiind izolați de centrul raional, aceștia erau impuși să parcurgă o distanță dublă până acolo, pentru soluționarea problemelor.

Distanța de deplasare din localitatea Cîietu spre centrul raional Cantemir a fost redusă de la 190

km la 40 km, timpul de parcurgere de la 2 ore la 50 minute, la fel și cheltuielile de transport au fost diminuate.

La momentul evaluării proiectului, starea drumului respectiv a fost constatată ca fiind una bună, datorită întreținerii sistematice a acestuia de către întreprinderea "Drumuri Cahul", filiala Cantemir.

Rezultatul proiectului a avut un impact incontestabil asupra situației social-economice a localității, dar și unele efecte globale, precum stoparea șomajului și migrației la sate, prin crearea locurilor de muncă, în urma deschiderii noilor afaceri.

Primarii comunelor beneficiare ale proiectului au menționat că, prin construcția acestui drum, mai mulți agenți economici și-au deschis afaceri noi, oferind locuri de muncă locuitorilor comunelor Cîietu și Baimaclia din raionul Cantemir, în domeniul agriculturii.

Grație unui proiect comun, localitățile Ecaterinovca și Cimișlia și-au îmbunătățit situația privind accesul populației la servicii de canalizare

La o distanță de opt ani de la finalizarea proiectului "Reparația capitală a sistemului de canalizare, a stațiilor de pompare și a stației de purificare din orașul Cimișlia.

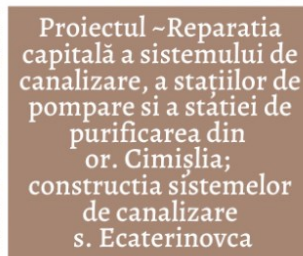
Construcția sistemelor de canalizare satul Ecaterinovca", specialiștii din cadrul Secției Monitorizare și Evaluare a Agenției de Dezvoltare Regională Sud au efectuat o vizită în teren la beneficiarii proiectului, pentru a vedea cum este asigurată durabilitatea investiției și dacă aceasta a avut sau nu impact asupra populației.

În anul 2010, Primăria orașului Cimișlia, în parteneriat cu Primăria satului Ecaterinovca, au aplicat, în cadrul Apelului de propuneri de proiecte lansat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, o notă conceptuală în vederea reparației capitale a sistemului de canalizare, a stațiilor de pompare și a stației de purificare din orașul Cimișlia, precum și a construcției sistemelor de canalizare în satul Ecaterinovca.

Întrunind toate condițiile și criteriile de eligibilitate, proiectul "Reparația capitală a sistemului de canalizare, a stațiilor de pompare și a stației de purificare din orașul Cimișlia. Construcția sistemelor de canalizare în satul Ecaterinovca" a fost selectat ca fiind unul câștigător și a beneficiat, ulterior, de finanțare din partea Fondului Național de Dezvoltare Regională (FNDR). Valoarea investiției a fost de 11 691,8 mii lei, suma respectivă fiind valorificată în decursul a 2 ani de zile.

Problema sanitației, în perioada anilor 2010-2012, era una vitală atât pentru locuitorii satului Ecaterinovca, cât și pentru cei din orașul Cimișlia. Prin intermediul ADR Sud a fost inițiat procesul de implementare a acestui proiect, astfel urmând să fie soluționată o problemă majoră din raionul Cimișlia.

În cadrul desfășurării activităților proiectului au intervenit unele modificări care au schimbat produsele proiectului. Astfel, pe lângă rețelele de apeduct și de canalizare, în satul Ecaterinovca a fost construită, cu suportul altui finanțator, și o stație de epurare. Astăzi, această stație oferă servicii de sanitație în proporție de 95 % pentru locuitorii satului Ecaterinovca

și este gata să ofere servicii de epurare a apelor reziduale pentru satele vecine Gradiște și Valea Perjei, care, de altfel, deja au efectuat lucrări de racordare a rețelelor de canalizare până la stația de pompare a apelor reziduale din satul Ecaterinovca.

În ceea ce privește orașul Cimișlia, chiar dacă consumatorii de rând nu au remarcat schimbări esențiale, beneficiul proiectului a constat în construcția a două rețele de canalizare, cu lungimea de 4807 m, care transportă sub presiune apele reziduale captate de la stația de pompare nr. 4 (amplasată în strada Traian) spre stația de epurare din orașul Cimișlia.

Problema acoperirii în întregime a orașului cu servicii de canalizare ca urmare a construcției și punerii în funcțiune a unui sistem modern de canalizare rămâne a fi, deocamdată, una actuală pentru unele regiuni din orașul Cimișlia, însă, în cea mai mare parte a orașului, deja există posibilitatea de evacuare a apelor reziduale prin aceste rețele, iar pentru ceilalți consumatori sunt

utilizate mașinile de asenizare care transportă de la consumator apele reziduale către stația de pompare nr. 4 și, ulterior, acestea sunt evacuate sub presiune prin rețelele nou construite către stația de epurare.

Importanța acestui proiect este relevantă pentru populația orașului Cimișlia dat fiind faptul că, anterior, persista un miros neplăcut, resimțit de întreaga populație a orașului la deversarea apelor reziduale în afluentul râului Cogâlnic sau în diverse rape. Și astfel mediul avea de suferit considerabil.

Dezvoltarea unui oraș nu este posibilă fără o infrastructură durabilă, iar apeductul și canalizarea sunt criteriile care definesc un oraș bine pregătit pentru atragerea investițiilor și confortul cetățenilor. Am remarcat cu satisfacție mulțumirea cetățenilor din ambele localități și expunerea acestora la noile provocări în disponibilitatea de a coopera cu alte APL-uri în atragerea investițiilor, inclusiv de a participa cu o contribuție proprie la dezvoltarea localităților lor.